

K HISTORII A ARCHEOLOGII NA HRADĚ LEVNOV (OKR. BRNO-VENKOV)¹

HISTORICAL AND ARCHAEOLOGICAL REMARKS ON THE LEVNOV CASTLE
(BRNO-VENKOV DISTRICT)

STANISLAV OPLATEK¹ - STANISLAV VOHRYZEK²

¹ Ústav slavistiky FF MU, Brno

² Historický ústav FF MU, Brno

ABSTRACT:

Článek představuje keramický soubor převážně z 2. poloviny 14. a 1. poloviny 15. století objevený autory na místě nelegálního výkopu v jádře hradu. Uvádí také nový souhrnný pohled na dějiny hradu, o nichž se v literatuře objevují vzájemně si odporující názory, a přináší lingvistický rozbor původu jména hradu.

KEY WORDS: Moravia - Castle - Levnov - Middle Ages - Pottery - Linguistics - History

1. ÚVOD

U vzniku předkládané stati stál objev nelegálního narušení archeologické situace v jádře hradu Levnova, jež bylo zjištěno dne 3. dubna 2012. Na místě narušení byl nalezen soubor keramiky. Vzhledem k tomu, že archeologický materiál z tohoto hradu je zatím znám jen nedostatečně a není téměř publikován, rozhodli jsme se tento soubor představit odborné veřejnosti.

Tento příspěvek si dále klade za cíl obeznámit čtenáře s nově objevenými historickými skutečnostmi spojenými s obdobím vzniku hradu, jakož i s osudy jeho majitelů a držitelů. Snažíme se přitom využít všech pramenů, nejen archeologických a historických, ale i lingvistických. Využití lingvistických pramenů nám umožní postulovat novou hypotézu výkladu hradního jména.

2. POLOHA A POPIS LOKALITY

Hrad Levnov se nachází na vysokém skalnatém zalesněném ostrohu nad soutokem potoka Chvojnice a řeky Oslavy. Ostrožna dosahuje výšky 375 m n. m. Z východu a západu je hrad obklopen příkrými srázy, na jihozápadě se ostrožna zužuje, ale hřbet pokračuje dále, byť je téměř nepřístupný. Přístup k hradu je tedy jen od severu. Zde vzniklé opevněné předpolí (dle M. Plačka pravděpodobně vystavěné ve dvou etapách) je od jádra hradu odděleno přírodní sníženinou upravenou do podoby 35 m širokého příkopu. Hlavní budovu hradu tvořil fragmentárně zachovaný zalomený palác, sestávající z přední části o rozměrech 23 × 10 m a části zadní o rozměrech 19 × 7,5 m. M. Plaček předpokládá podél paláce existenci úzkého dvora, který se svažoval k jihovýchodní hraně. Pod ním stálo předhradí, jehož zeď byla podpírána třemi dodnes dochovanými pilíři. Na severovýchodní straně tohoto dvora zřejmě stála věžovitá brána (PLAČEK 2001, 347).